

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-905/19 – 1

Υπόθεση C-905/19

Αίτηση προδικαστικής απόφασης

Ημερομηνία καταθέσεως:

11 Δεκεμβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Verwaltungsgericht Darmstadt (Γερμανία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

27 Νοεμβρίου 2019

Προσφεύγων:

EP

Καθής:

Kreis Groß-Gerau

VERWALTUNGSGERICHT DARMSTADT

ΔΙΑΤΑΞΗ

Στη διοικητική διαφορά μεταξύ

EP,

[παραλειπόμενα] Riedstadt,

[παραλειπόμενα]

προσφεύγοντος,

[παραλειπόμενα]

και

Kreis Groß-Gerau [διοικητική περιφέρεια του Groß-Gerau], [παραλειπόμενα]

καθής,

με αντικείμενο άδεια διαμονής,

το Verwaltungsgericht Darmstadt (διοικητικό πρωτοδικείο του Darmstadt, Γερμανία) [παραλειπόμενα]

εξέδωσε στις 27 Νοεμβρίου 2019 την ακόλουθη διάταξη: [σελ. 2 του πρωτοτύπου]

Η διαδικασία αναβάλλεται.

Υποβάλλονται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

Μπορεί να συναχθεί από την απαγόρευση δυσμενών διακρίσεων του άρθρου 64 της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας με την Τυνησία ότι απαγορεύεται σύντμηση της διάρκειας ισχύος άδειας διαμονής για τον λόγο ότι δεν συντρέχουν εκ των υστέρων οι προϋποθέσεις χορήγησής της, όταν

- ο Τυνήσιος υπήκοος κατά τον χρόνο κοινοποίησης της εκ των υστέρων σύντμησης της διάρκειας ισχύος της άδειας διαμονής παρείχε εξαρτημένη εργασία,
- η απόφαση περί σύντμησης δεν στηρίζεται σε λόγους οι οποίοι εξυπηρετούν την προστασία θεμιτού συμφέροντος του κράτους, όπως η δημόσια τάξη και ασφάλεια και η δημόσια υγεία, και
- ο Τυνήσιος υπήκοος δεν διέθετε έγκριση, ανεξάρτητη της άδειας διαμονής, για την παροχή εξαρτημένης εργασίας (άδεια εργασίας), παρά μόνον εδικαιούτο εκ του νόμου να παρέχει εξαρτημένη εργασία κατά τη χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής;

Αποτελεί προϋπόθεση για το νομικό καθεστώς αλλοδαπού που απορρέει από την απαγόρευση δυσμενών διακρίσεων του άρθρου 64 της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας με την Τυνησία η ύπαρξη, πέραν της άδειας διαμονής, και άδειας από την αρμόδια υπηρεσία για την παροχή εξαρτημένης εργασίας;

Ποιος είναι ο κρίσιμος χρόνος για τον χαρακτηρισμό του νομικού καθεστώτος ως προς την άδεια διαμονής και εργασίας; Είναι κρίσιμος ο χρόνος έκδοσης της απόφασης της αρμόδιας υπηρεσίας, με την οποία αφαιρείται το δικαίωμα διαμονής ή ο χρόνος της δικαστικής κρίσης; [σελ. 3 του πρωτοτύπου]

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

I. Πραγματικά περιστατικά

Ο προσφεύγων, Τυνησιός υπήκοος, τέλεσε στη Δημοκρατία της Τυνησίας στις 11 Μαΐου 2016 γάμο με τη Γερμανίδα υπήκοο S. Στις 21 Σεπτεμβρίου 2016 εισήλθε στην επικράτεια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας με θεώρηση εισόδου (Visa) για οικογενειακή επανένωση, η οποία εκδόθηκε στην Τυνησία στις 21 Σεπτεμβρίου 2016 από τη γερμανική πρεσβεία με συναίνεση της καθής αρχής [διοικητικής περιφέρειας του Groß-Gerau] και ίσχυε μέχρι τις 19 Δεκεμβρίου 2016. Ο περιφερειάρχης της καθής τού χορήγησε στις 3 Νοεμβρίου 2016 άδεια διαμονής, αρχικά με ισχύ έως τις 23 Φεβρουαρίου 2019, η οποία εκ του νόμου του παρέχει το δικαίωμα εργασίας. Η εν λόγω άδεια ανανεώθηκε στις 9 Ιανουαρίου 2019 έως τις 8 Ιανουαρίου 2022.

Στις 13 Ιουνίου 2018 γεννήθηκε στην επικράτεια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ο υιός του προσφεύγοντος, ο οποίος είναι Γερμανός υπήκοος.

Ο προσφεύγων εργάζεται από τις 9 Ιανουαρίου 2019 με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Ο προσφεύγων και η σύζυγός του δήλωσαν από κοινού στις 15 Απριλίου 2019 ενώπιον της καθής ότι από τον Ιανουάριο του 2019 βρίσκονται σε διάσταση και ότι πρόκειται να εκδοθεί διαζύγιο.

Με απόφαση της 24ης Ιουλίου 2019 η καθής μείωσε εκ των υστέρων, και συγκεκριμένα έως την ημέρα επιδόσεως της σχετικής διοικητικής πράξης, τη διάρκεια της άδειας διαμονής του προσφεύγοντος, η οποία ίσχυε μέχρι τις 8 Ιανουαρίου 2022. Δεν εκδόθηκε απόφαση σχετικά με τη χορήγηση άδειας διαμονής λόγω της γερμανικής υπηκοότητας του υιού του προσφεύγοντος, διότι ο τελευταίος δεν είχε υποβάλει σχετική αίτηση. Ο προσφεύγων κλήθηκε να εγκαταλείψει το έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας το αργότερο έως τις 14 Αυγούστου 2019. Απειλήθηκε δε με την επιβολή του μέτρου της απομάκρυνσης, σε περίπτωση μη οικειοθελούς αναχώρησής του για την Τυνησία εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Στο αιτιολογικό της σχετικής πράξης αναφερόταν ότι η διάρκεια της άδειας διαμονής μπορεί να μειωθεί σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του AufenthaltG [νόμου περί διαμονής αλλοδαπών: βλ. κατωτέρω] εκ των υστέρων, διότι η έγγαμη συμβίωσή του με τη Γερμανίδα σύζυγό του δεν υφίστατο από τα τέλη Ιανουαρίου του 2019. Η άδεια διαμονής είχε χορηγηθεί αποκλειστικά για τον σκοπό της δημιουργίας και διατήρησης της έγγαμης [σελ. 4 του πρωτοτύπου] συμβίωσης με τη σύζυγο. Καίτοι ο προσφεύγων προσκόμισε το πιστοποιητικό γέννησης του υιού του, δεν υπέβαλε εντούτοις αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής για τη δημιουργία και διατήρηση της οικογενειακής συμβίωσης με τον υιό του, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η έκδοση σχετικής απόφασης. Όπως προκύπτει από την έκθεση επίδοσης που πραγματοποιήθηκε μέσω ταχυδρομείου, η διοικητική πράξη επιδόθηκε στον προσφεύγοντα στις 26 Ιουλίου 2019.

Ο προσφεύγων άσκησε στις 13 Αυγούστου 2019 προσφυγή μέσω τηλεομοιοτυπίας. Προβάλλει τον λόγο ότι δικαιούται τη χορήγηση άδειας διαμονής ως πατέρας τέκνου το οποίο είναι Γερμανός υπήκοος.

Ο προσφεύγων ζητεί:

να υποχρεωθεί η καθής να του χορηγήσει άδεια διαμονής, ανακαλώντας τη διοικητική πράξη της 24ης Ιουλίου 2019.

Η καθής ζητεί:

να απορριφθεί η προσφυγή.

Η καθής προβάλλει τον λόγο ότι δεν έχει μέχρι τούδε υποβληθεί αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής λόγω της γερμανικής υπηκοότητας του τέκνου. Αφού με την προσφυγή υποβλήθηκε σχετική αίτηση, θα εξεταστούν τα σχετικά πραγματικά περιστατικά.

II. Νομικό πλαίσιο

Η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία

Το άρθρο 64 της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας, το οποίο εμπίπτει στο κεφάλαιο I («Διατάξεις για τους εργαζόμενους») του τίτλου VI («Κοινωνική και πολιτιστική συνεργασία»), έχει ως εξής:

«1. Κάθε κράτος μέλος παρέχει στους εργαζόμενους τунησιακής υπηκοότητας, οι οποίοι απασχολούνται στην επικράτειά του, καθεστώς που χαρακτηρίζεται από την απουσία κάθε διάκρισης βασιζόμενης στην ιθαγένεια σε σχέση με τους δικούς του υπηκόους, όσον αφορά τους όρους εργασίας, αμοιβής και απόλυσης.

2. Κάθε τунησιος εργαζόμενος που έχει άδεια για άσκηση έμμισθης επαγγελματικής δραστηριότητας στην επικράτεια ενός κράτος μέλους σε προσωρινή βάση, υπάγεται στις διατάξεις της παραγράφου 1, όσον αφορά τους όρους εργασίας και αμοιβής. [σελ. 5 του πρωτοτύπου]

3. Η Τунησία παρέχει το ίδιο καθεστώς στους εργαζόμενους υπηκόους των κρατών μελών, που απασχολούνται στο έδαφός της.»

Το άρθρο 66 της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας προβλέπει ότι:

«Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στους υπηκόους ενός των μερών που διαμένουν ή εργάζονται παράνομα στο έδαφος της χώρας υποδοχής.»

Η κοινή ερμηνευτική δήλωση των συμβαλλομένων μερών για το άρθρο 64, παράγραφος 1, στην τελική πράξη της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας εξάλλου ορίζει τα εξής:

«Δεν είναι δυνατό να γίνεται επίκληση του άρθρου 64, παράγραφος 1, σχετικά με την απουσία διακρίσεων σε περίπτωση απόλυσης, για να επιτευχθεί ανανέωση της άδειας παραμονής. Η έκδοση, η ανανέωση ή η άρνηση έκδοσης άδειας παραμονής διέπεται από τη νομοθεσία και μόνον του εκάστοτε κράτους μέλους, καθώς και από τις διμερείς συμφωνίες και συμβάσεις [...]»

Η κοινή ερμηνευτική δήλωση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας κατά το άρθρο 91 αυτής.

Οι κρίσιμες διατάξεις του γερμανικού δικαίου απαντώνται στις ακόλουθες διατάξεις του νόμου περί διαμονής, [εργασίας] και κοινωνικής ένταξης αλλοδαπών στην επικράτεια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας [Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Aufenthaltsgesetz – AufenthG), όπως δημοσιεύθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 2008 (BGBl. I, σ. 162, εφεξής: AufenthG) και όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του δεύτερου νόμου για την προσαρμογή της γερμανικής νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, της 20ής Νοεμβρίου 2019 (Zweites Gesetz zur Anpassung des Datenschutzrechts an die Verordnung (EU) 2016/679 und zur Umsetzung der Richtlinie (EU) 2016/680, BGBl. I σ. 1626):

§ 4 Απαίτηση κατοχής τίτλου διαμονής

[...]

«(2) Ο τίτλος διαμονής παρέχει δικαίωμα εργασίας στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος ή στις περιπτώσεις που ο τίτλος διαμονής επιτρέπει ρητά την εργασία. Κάθε τίτλος διαμονής πρέπει να ορίζει αν επιτρέπεται η εργασία. Ο αλλοδαπός που δεν έχει στην κατοχή του άδεια διαμονής με σκοπό την παροχή εξαρτημένης εργασίας δεν επιτρέπεται να εργαστεί εκτός εάν η ομοσπονδιακή υπηρεσία απασχολήσεως έχει παράσχει την έγκρισή της ή εάν κανονιστική διάταξη προβλέπει ότι η παροχή εξαρτημένης εργασίας χωρίς την έγκριση της εν λόγω υπηρεσίας είναι νόμιμη. Οι περιορισμοί που τίθενται κατά τη χορήγηση της έγκρισης από την ομοσπονδιακή υπηρεσία απασχολήσεως πρέπει να αναγράφονται στον τίτλο διαμονής. [σελ. 6 του πρωτοτύπου]

(3) Οι αλλοδαποί μπορούν να εργαστούν μόνον εφόσον ο τίτλος διαμονής τους παρέχει τέτοιου είδους δικαίωμα. Οι αλλοδαποί μπορούν να παρέχουν εξαρτημένη εργασία ή να αναλαμβάνουν έναντι αμοιβής την παροχή υπηρεσιών ή έργου, εφόσον διαθέτουν τέτοιου είδους άδεια. Τούτο δεν ισχύει για την εποχική εργασία, εφόσον ο αλλοδαπός διαθέτει άδεια διαμονής με σκοπό την εποχική

εργασία, ή για άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες, εφόσον βάσει διακρατικής συμφωνίας, νόμου ή κανονιστικής πράξης επιτρέπεται στον αλλοδαπό να εργάζεται χωρίς να απαιτείται στην περίπτωση αυτή το δικαίωμα να παρέχεται με τον τίτλο διαμονής. [...]

§ 7 Άδεια διαμονής

«(1) Η άδεια διαμονής αποτελεί τίτλο διαμονής για ορισμένο χρόνο. Χορηγείται για τους σκοπούς διαμονής που μνημονεύονται στις διατάξεις των τμημάτων που ακολουθούν. [...]

(2) Η άδεια διαμονής είναι ορισμένου χρόνου λαμβανομένου υπόψη του προβλεπόμενου σκοπού διαμονής. Εάν παύσει να συντρέχει κάποια ουσιώδης προϋπόθεση για τη χορήγηση, την παράταση ή τον προσδιορισμό της διάρκειας ισχύος, η διάρκειά της μπορεί να συντμηθεί ακόμη και εκ των υστέρων.»

Τμήμα 6. Διαμονή για οικογενειακούς λόγους

§ 27 Αρχή της οικογενειακής επανένωσης

«(1) Προς τον σκοπό της προστασίας του γάμου και της οικογένειας σύμφωνα με το άρθρο 6 του Grundgesetz (Συντάγματος), χορηγείται και παρατείνεται άδεια διαμονής για αλλοδαπά μέλη της οικογένειας, με σκοπό τη δημιουργία και διατήρηση της οικογενειακής συμβίωσης στο έδαφος της Ομοσπονδιακής Γερμανίας (οικογενειακή επανένωση).

[...]

(5) Ο τίτλος διαμονής που χορηγείται κατά τις διατάξεις του παρόντος τμήματος παρέχει δικαίωμα εργασίας.»

§ 28 Οικογενειακή επανένωση με Γερμανούς υπηκόους

«(1) Άδεια διαμονής πρέπει να χορηγείται

1. στον αλλοδαπό σύζυγο Γερμανού υπηκόου, [σελ. 7 του πρωτοτύπου]
2. στο αλλοδαπό ανήλικο και άγαμο τέκνο Γερμανού υπηκόου,
3. στον αλλοδαπό γονέα ανήλικου και άγαμου Γερμανού υπηκόου για την άσκηση του δικαιώματος γονικής μέριμνας

εφόσον ο συνήθης τόπος διαμονής του Γερμανού υπηκόου βρίσκεται στο έδαφος της Ομοσπονδιακής Γερμανίας.

[...]

§ 84 Έννομα αποτελέσματα της ένστασης και της προσφυγής

«(2) Η ένσταση και η προσφυγή, παρά το ανασταλτικό τους αποτέλεσμα, δεν θίγουν το κύρος της απέλασης ή άλλης διοικητικής πράξης με την οποία παύει να θεωρείται νόμιμη η διαμονή. Για τους σκοπούς της έναρξης ή άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, ο τίτλος διαμονής θεωρείται ότι ισχύει αν η προθεσμία για την υποβολή ένστασης ή την άσκηση προσφυγής δεν έχει εκπνεύσει, αν εκκρεμεί δικαστική διαδικασία παραδεκτώσ ασκούμενης αιτήσεως για τη διαταγή ή τη δημιουργία ανασταλτικού αποτελέσματος ή εφόσον το ένδικο βοήθημα που ασκήθηκε έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Δεν συντρέχει διακοπή της νομιμότητας της διαμονής στην περίπτωση που η διοικητική πράξη ανακληθεί με απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας ή ακυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.»

III. Σκεπτικό της διατάξεως περί παραπομπής

Η αίτηση προδικαστικής απόφασεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 64, παράγραφος 1, της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας, της 26ης Ιανουαρίου 1998, περί συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Τυνησίας, αφετέρου, η οποία συνήφθη στις Βρυξέλλες την 17η Ιουλίου 1995 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα με την απόφαση 98/238/EK, ΕΚΑΧ του Συμβουλίου και της Επιτροπής της 26ης Ιανουαρίου 1998 (ΕΕ L 97, σ. 1, στο εξής: Ευρωμεσογειακή Συμφωνία).

Το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2 ΣΛΕΕ τα διαλαμβανόμενα στο διατακτικό ερωτήματα που αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 64 της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας με την Τυνησία και αναστέλλει για τον λόγο αυτόν τη διαδικασία, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 94 του VwGO (γερμανικού κώδικα διοικητικής δικονομίας), έως την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. [σελ. 8 του πρωτοτύπου]

Τα εγειρόμενα ζητήματα είναι κρίσιμα για την απόφαση που θα εκδώσει το αιτούν δικαστήριο. Εάν από το άρθρο 64 της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας με την Τυνησία μπορεί να συναχθεί απαγόρευση της εκ των υστέρων σύντηξης της χρονικής διάρκειας ισχύος της άδειας διαμονής, η διοικητική πράξη που εξέδωσε σύμφωνα με τις διατάξεις περί αλλοδαπών η καθής θα είναι παράνομη και ως εκ τούτου δεν θα μπορεί να δικαιολογηθεί η σχετική απόφαση περί επιστροφής του προσφεύγοντος.

Η έκδοση απόφασης επί του προδικαστικού ερωτήματος θα είναι εξίσου κρίσιμη ακόμη και στην περίπτωση που η καθής χορηγήσει στον προσφεύγοντα νέα άδεια διαμονής, λαμβανομένης υπόψη της γερμανικής υπηκοότητας του υιού του. Τούτο διότι η νόμιμη διαμονή του προσφεύγοντος δυνάμει της άδειας διαμονής δεν θα είναι πλέον αδιάλειπτη, με αποτέλεσμα τα χρονικά διαστήματα της νόμιμης διαμονής του λόγω του γάμου του με τη Γερμανίδα υπήκοο να μην μπορούν να συνυπολογιστούν στο χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη

θεμελίωση δικαιώματος διαμονής αορίστου διάρκειας και τη χορήγηση σε αυτόν άδειας μόνιμης διαμονής.

Η αίτηση προδικαστικής απόφασης στηρίζεται στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση Gattoussi (ΔΕΚ, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, C-97/05, ECLI:EU:C:2006:780), η οποία αφορά το άρθρο 64, παράγραφος 1, της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας. Η ως άνω απόφαση στηρίζεται και αυτή σε πραγματικά περιστατικά κατά τα οποία η υπηρεσία αλλοδαπών προέβη σε εκ των υστέρων σύντμηση της διάρκειας ισχύος της άδειας διαμονής για τον λόγο ότι είχε διακοπεί η έγγαμη συμβίωση με τη Γερμανίδα σύζυγο. Η διαφοροποίησή της από την παρούσα υπόθεση οφείλεται στο γεγονός ότι ο Mohamed Gattoussi, πέραν της άδειας διαμονής, διέθετε και άδεια εργασίας αορίστου χρόνου, η οποία του είχε χορηγηθεί χωριστά, στο πλαίσιο αυτοτελούς διοικητικής διαδικασίας.

Στην ανωτέρω αναφερόμενη απόφαση, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το άρθρο 64, παράγραφος 1, της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας επάγεται άμεσο αποτέλεσμα (ΔΕΚ, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, C-97/05, Gattoussi, σκέψη 28). Πέραν αυτού, στο τμήμα του σκεπτικού που αφορά την έκταση εφαρμογής του άρθρου 64, παράγραφος 1, της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας το Δικαστήριο έκρινε τα ακόλουθα:

«40 Ειδικότερα, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, αν το κράτος μέλος υποδοχής χορήγησε αρχικώς στον διακινούμενο εργαζόμενο συγκεκριμένα δικαιώματα σχετικά με την άσκηση εργασίας ευρύτερα από εκείνα που του αναγνωρίστηκαν σε σχέση με τη διαμονή του, δεν μπορεί να αμφισβητείται η κατάσταση του εργαζομένου αυτού για λόγους που δεν εμπίπτουν στην προστασία θεμιτού συμφέροντος του κράτους, όπως είναι λόγοι δημόσιας τάξεως, δημόσιας ασφαλείας και δημόσιας υγείας ([...] απόφαση El-Yassini, σκέψεις 64, 65 και 67). [σελ. 9 του πρωτοτύπου]

[...]

42 Υπό το φως των αρχών της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφαλείας δικαίου, το υπομνησθέν στη σκέψη 40 κριτήριο επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο οσάκις, όπως εν προκειμένω, το κράτος μέλος υποδοχής περιόρισε εκ των υστέρων την άδεια διαμονής.»

Στηριζόμενο στο επιχείρημα «κατά μείζονα λόγο» (a fortiori) στην υπόθεση Gattoussi (σκέψη 40), το Δικαστήριο επισήμανε ότι στην περίπτωση της εκ των υστέρων σύντμησης της χρονικής διάρκειας ισχύος της άδειας διαμονής, η οποία συνεπάγεται και την αφαίρεση του δικαιώματος παροχής εξαρτημένης εργασίας, δεν είναι απαραίτητο να είχε παρασχεθεί στον διακινούμενο εργαζόμενο δικαίωμα παροχής εξαρτημένης εργασίας ευρύτερο από το δικαίωμα που του είχε παρασχεθεί όσον αφορά τη διαμονή.

Ωστόσο, καίριο ζήτημα στην ανωτέρω αναφερόμενη απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως και στην απόφασή του στην υπόθεση El-Yassini (ΔΕΚ, απόφαση της 2ας Μαρτίου 1999, C-416/96, ECLI:EU:C:1999:107), είναι ο

διαχωρισμός τίτλου διαμονής και άδειας για εργασία. Δεδομένου ότι σκοπός της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας είναι η διευκόλυνση των υπηκόων της Τυνησίας που εργάζονται ως μισθωτοί στα κράτη μέλη και η διασφάλιση των δικαιωμάτων τους σε περίπτωση νόμιμης έναρξης παροχής εξαρτημένης εργασίας, ενδέχεται η νομολογία του Δικαστηρίου να έχει στηριχτεί στη ρητώς παρεχόμενη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, η οποία πραγματοποιείται με τη χορήγηση αυτοτελούς άδειας (άδειας εργασίας).

Εάν προϋπόθεση για την εφαρμογή της αρχής της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων είναι η ύπαρξη άδειας εργασίας, πέραν της άδειας διαμονής, η σύντμηση της χρονικής διάρκειας της άδειας διαμονής δεν θα αντίκειται στο άρθρο 64, παράγραφος 1, της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας. Τούτο διότι το συνδεδεμένο με την άδεια διαμονής δικαίωμα εργασίας στηρίζεται αποκλειστικά σε άδεια χορηγούμενη απευθείας εκ του νόμου, βάσει της διάταξης του άρθρου 27, παράγραφος 5, του AufenthG, το οποίο ορίζει ότι «[ο] τίτλος διαμονής που χορηγείται κατά τις διατάξεις του παρόντος τμήματος παρέχει δικαίωμα εργασίας.» Από την έναρξη ισχύος του AufenthG το έτος 2005, η χορηγούμενη από την υπηρεσία απασχόλησης αυτοτελής άδεια εργασίας, ήτοι το αυτοτελές δικαίωμα για εργασία, καθεστώς στο οποίο στηρίχθηκε η απόφαση στην υπόθεση Gattoussi, καταργήθηκε χωρίς να έχει αντικατασταθεί. Το δικαίωμα παροχής εξαρτημένης εργασίας εξαρτάται από την ύπαρξη του τίτλου διαμονής και δεν αποτελεί αυτοτελές και ευρύτερο δικαίωμα. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον τίτλο διαμονής και τον [σελ. 10 του πρωτοτύπου] συγκεκριμένο σκοπό για τον οποίο αυτός έχει χορηγηθεί. Η περίπτωση κατά την οποία παύει να υφίσταται ο συγκεκριμένος σκοπός αντιμετωπίζεται με απόφαση της υπηρεσίας αλλοδαπών, η οποία ορίζει για το μέλλον, κατά τρόπο ώστε να συντέμνεται η χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής με βάση τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις (εν προκειμένω του άρθρου 7, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του AufenthG) και έτσι, μόλις η εν λόγω απόφαση καταστεί απρόσβλητη, να παύει να υφίσταται και η νομική βάση για την παροχή εξαρτημένης εργασίας.

Κατά τον χρόνο κοινοποίησης της εκδοθείσας σύμφωνα με τις διατάξεις περί αλλοδαπών διοικητικής πράξεως, ο προσφεύγων διέθετε άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου η οποία ίσχυε μέχρι τις 8 Ιανουαρίου 2022 και, επομένως, είχε εκ του νόμου το δικαίωμα να παρέχει εξαρτημένη εργασία μέχρι τη λήξη της ισχύος της εν λόγω άδειας.

Η νομολογία των γερμανικών ανώτερων διοικητικών δικαστηρίων και του Bundesverwaltungsgericht (Ανώτατου Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου) υποστηρίζει την άποψη ότι η απαγόρευση δυσμενών διακρίσεων του άρθρου 64, παράγραφος 1, της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας δεν αποκλείει την εκ των υστέρων σύντμηση της χρονικής διάρκειας ισχύος της άδειας διαμονής και την αφαίρεση της συνδεδεμένης με αυτή και εκ του νόμου χορηγούμενης άδειας για παροχή εξαρτημένης εργασίας [παραλειπόμενα] [παραπομπή στη νομολογία].

Συναφώς, το Bundesverwaltungsgericht [Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο] [παραλείπόμενα] επισημαίνει τα ακόλουθα:

«Το Verwaltungsgericht (διοικητικό πρωτοδικείο) και το Verwaltungsgerichtshof (διοικητικό εφετείο) ορθώς έκριναν ότι από την έναρξη ισχύος του AufenthaltG το έτος 2005, η χορηγούμενη από την υπηρεσία απασχόλησης αυτοτελής άδεια εργασίας, ήτοι το αυτοτελές δικαίωμα για εργασία, καταργήθηκε χωρίς να έχει αντικατασταθεί, η δε πρόσβαση στην αγορά εργασίας ρυθμίζεται πλέον από τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του AufenthaltG. Σύμφωνα με τις σαφείς ως προς αυτό ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, το δικαίωμα εργασίας του προσφεύγοντος στηρίζεται αποκλειστικά σε άδεια η οποία χορηγείται απευθείας εκ του νόμου βάσει των διατάξεων του άρθρου 27, παράγραφος 5, του AufenthaltG (“Ο τίτλος διαμονής που χορηγείται κατά τις διατάξεις του παρόντος τμήματος παρέχει δικαίωμα εργασίας”) ή, αντίστοιχα, βάσει των διατάξεων του προϊσχύσαντος άρθρου 28, παράγραφος 5, του AufenthaltG, το οποίο καταργήθηκε από τις 6 Σεπτεμβρίου 2013 [παραλείπόμενα]. Είναι σαφές ότι το δικαίωμα τούτο εξαρτάται από την ύπαρξη του τίτλου διαμονής και δεν αποτελεί αυτοτελές και ευρύτερο δικαίωμα. [σελ. 11 του πρωτοτύπου] συνδέεται επίσης με τον τίτλο διαμονής και όσον αφορά τον συγκεκριμένο σκοπό αυτής.»

Το αιτούν δικαστήριο δεν μπορεί ωστόσο να διακρίνει από τη μέχρι τούδε νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα συγκεκριμένα κριτήρια που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό του νομικού καθεστώτος ως προς την άδεια εργασίας. Το γεγονός ότι το Δικαστήριο στις αποφάσεις του στις υποθέσεις Gattoussi και El-Yassini στήριξε την κρίση του στην ύπαρξη άδειας εργασίας, οφείλεται ίσως αποκλειστικά στο γεγονός ότι στις συγκεκριμένες περιπτώσεις υφίστατο τέτοιου είδους άδεια. Εν προκειμένω, τίθεται το ζήτημα αν το νομικό καθεστώς που απορρέει από την απαγόρευση δυσμενών διακρίσεων του άρθρου 64 της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας με την Τυνησία προϋποθέτει, πέραν της άδειας διαμονής, και ξεχωριστή άδεια για την παροχή εξαρτημένης εργασίας.

Επειδή κρίσιμος χρόνος για την εκτίμηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας είναι αυτός της δικαστικής κρίσεως, ανακύπτει το ζήτημα καθορισμού του κρίσιμου χρόνου για τον χαρακτηρισμό του νομικού καθεστώτος του αλλοδαπού ως προς την άδεια διαμονής και την άδεια εργασίας. Είναι κρίσιμος χρόνος εκείνος της έκδοσης της αποφάσεως της αρμόδιας υπηρεσίας, με την οποία αφαιρείται το δικαίωμα διαμονής, ή αυτός της δικαστικής κρίσεως; Εάν θεωρηθεί ως κρίσιμος ο χρόνος της δικαστικής κρίσεως, ο αλλοδαπός δεν θα διαθέτει την αρχική εκ του νόμου χορηγούμενη άδεια για παροχή εξαρτημένης εργασίας, αφού θα έχει λήξει η ισχύς της άδειας διαμονής του, αλλά θα έχει μόνον το δικαίωμα να παρέχει εξαρτημένη εργασία, βάσει του άρθρου 84, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του AufenthaltG, έως την έκδοση τελεσίδικης αποφάσεως επί της προσφυγής.

Για τους σκοπούς της εξέλιξης του δικαίου και της ενότητας της νομολογίας, το δικάζον τμήμα κρίνει αναγκαία την υποβολή των αμφισβητούμενων νομικών ζητημάτων στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου αυτά να διευκρινιστούν (πρβλ. άρθρο 267, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ).

[παραλείπόμενα] [σημείωση ότι η διάταξη είναι ανέκκλητη]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ